

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ภาวะโภชนาการของเด็กกับความรูทางโภชนาการของผู้ปกครอง ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) เพื่อศึกษาภาวะโภชนาการของเด็ก ความรูทางโภชนาการของผู้ปกครองและความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรูทางโภชนาการของผู้ปกครอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้ปกครองเด็กและเด็กซึ่งได้รับการดูแล ณ ศูนย์สันติศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เดือนพฤษภาคม 2549 จำนวนรวม 84 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

1. แบบวัดความรู้ของผู้ปกครองที่สร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วยความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง การดูแลเด็ก ด้านอาหาร การสร้างนิสัยในการรับประทานอาหาร การฝึกสุขลักษณะที่ดี และความรับผิดชอบอาหารของเด็ก

ส่วนที่ 2 ความรูทางโภชนาการของผู้ปกครองเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่ สารอาหาร ประโยชน์และปริมาณอาหารที่เด็กก่อนวัยเรียนควรได้รับ โดยเป็นการวัดแบบ ถูก หรือ ผิด ซึ่งมีการให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน รวมทั้งหมด 50 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนน (ประคอง วรรณสุด, 2541) ดังนี้

คะแนนน้อยกว่า 18 คะแนน หรือน้อยกว่า 50%	หมายถึง มีความรูในระดับ น้อย
คะแนนระหว่าง 18 – 35.50 คะแนน หรือ 50 – 70%	หมายถึง มีความรูในระดับ ปานกลาง
คะแนนระหว่าง 35.51 – 42.50 คะแนน หรือ 71 – 85%	หมายถึง มีความรูในระดับ ดี
คะแนนมากกว่า 42.50 คะแนน หรือ มากกว่า 85%	หมายถึง มีความรูในระดับ ดีมาก

2. เครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากพาณิชย์จังหวัด ในด้านความเที่ยงตรง

3. แบบบันทึก การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก เพื่อนำไปประเมินภาวะโภชนาการ ด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 0 – 2 ปีและ 2 – 7 ปี ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2542) เนื่องจากเด็กที่ได้รับการดูแล ณ ศูนย์สันติศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีอายุระหว่าง 1 – 3 ปี ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ใช้เทียบน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ เนื่องจากเป็นดัชนีที่ใช้บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของพลังงานสำรองในร่างกาย วิธีนี้ได้รับความนิยมใช้กันมากที่สุด เป็นดัชนีที่ไวต่อการขาดอาหารหรือการป่วยที่เป็นสาเหตุทำให้เด็กหยุดการเจริญเติบโต ซึ่งบ่งบอกถึงการขาดอาหารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน น้ำหนักจึงเป็นดัชนีที่เร็วและไวต่อการวินิจฉัยภาวะทุพโภชนาการ โดยเฉพาะจะบ่งบอกถึงภาวะโภชนาการในปัจจุบันของเด็ก (สิริวัฒน์, อายุวัฒน์, 2539)

4. การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสังเกตการรับประทานอาหารของเด็ก รูปร่างของเด็กและรูปร่างของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และอาหารที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองฝากให้เด็กในตอนเช้า

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Validity) ผู้ศึกษานำแบบวัดความรู้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้ศึกษานำแบบวัดความรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของเด็ก ที่มีอายุระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 20 คน ณ ศูนย์เด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson Reliability) (ประคองกรรมสูตร, 2541) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 15 พฤษภาคม 2549 ถึงวันที่ 18 พฤษภาคม 2549

การพิทักษ์สิทธิประชากร

ผู้ศึกษาได้ชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของประชากร ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการตอบแบบวัดความรู้ โดยแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษารั้งนี้ ผู้ปกครองสามารถขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการนี้โดยไม่เกิดผลเสียหายต่อผู้ปกครอง หรือเด็ก ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อผู้ปกครองตกลงให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดความรู้และลงชื่อในเอกสารพิทักษ์สิทธิแล้ว ผู้ศึกษาจึงเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ ด้วยการ

1. แจกแจงความถี่
2. การหาค่าร้อยละ ระดับความรู้ของผู้ปกครอง
3. หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กและความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครอง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแครมเมอร์วี (Cramer's V) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (อุเทน ปัญโญ, 2547)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.80 ขึ้นไป	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ มากที่สุด
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.60 – 0.79	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ มาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.40 – 0.59	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.20 – 0.39	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ น้อย
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.01 – 0.19	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ น้อยมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.00	แสดงว่า	ไม่มีความสัมพันธ์